

Mowa zależna

Zastosowanie

Chcąc przytoczyć wypowiedź innej osoby, możemy użyć **mowy zależnej** lub **niezależnej**.

- W mowie **niezależnej** przytaczamy cudzą wypowiedź dosłownie, umieszczając ją w cudzysłowie. *"I am late", Chris said.*
- W mowie **zależnej** przytaczamy znaczenie wypowiedzianych przez kogoś słów, lecz bez ich dokładnego powtarzania. Nie używamy cudzysłowu. Po czasowniku wprowadzającym (*say, tell* itp.) możemy, lecz nie musimy użyć słowa *that*. *Chris said (that) he was late.*

Tell – Say

Czasowników *tell* i *say* można używać w mowie zależnej i niezależnej.

- Po czasowniku *tell* występuje zawsze dopełnienie osobowe. Nie używamy przyimka *to* (*told me*).
- Czasownik *say* może występować samodzielnie lub z dopełnieniem osobowym. Dopełnienie jest zawsze poprzedzone przyimkiem *to* (*said to me*).

- Czasowników *tell* i *say* używamy w następujących wyrażeniach:

Tell	the truth, a lie, a secret, a story, the time, the difference, one's name, somebody the way, one from another, one's fortune
Say	good morning/afternoon itd., something/nothing itd., one's prayers, so, a few words

Mowa niezależna	Mowa zależna
He said , "I am leaving."	He said (that) he was leaving.
He said to me , "I am leaving."	He said to me (that) he was leaving.
He told me , "I am leaving."	He told me (that) he was leaving.

Zdania oznajmujące w mowie zależnej

Tworzenie

Cudzą wypowiedź przytaczamy na ogół po dłuższym czasie (gdy jej kontekst czasowy jest już nieaktualny). Czasownik wprowadzający (*say* lub *tell*) użyty jest wówczas w czasie przeszłym, a czasowniki w zdaniu podrzędnym zmieniają formę czasu w następujący sposób:

Mowa niezależna	→	Mowa zależna
Present Simple <i>"I like pizza," she said.</i>	→	Past Simple <i>She said (that) she liked pizza.</i>
Present Continuous <i>"I'm meeting my cousin," Julia said.</i>	→	Past Continuous <i>Julia said (that) she was meeting her cousin.</i>
Present Perfect <i>"He has repaired the car," she said.</i>	→	Past Perfect <i>She said (that) he had repaired the car.</i>
Past Simple <i>"They won the competition," Ted said.</i>	→	Past Simple/Past Perfect <i>Ted said (that) they won/had won the competition.</i>
will <i>"We'll travel by plane," he said.</i>	→	would <i>He said (that) they would travel by plane.</i>
Modal (can) <i>"I can solve the problem," she said</i>	→	Modal (could) <i>She said (that) she could solve the problem.</i>

- Zmianie ulegają również niektóre określenia czasu i miejsca:

<i>now</i> → <i>then, at that time, immediately</i>	<i>last week</i> → <i>the week before, the previous week</i>
<i>today, tonight</i> → <i>that day, that night</i>	<i>next week</i> → <i>the week after, the following week</i>
<i>yesterday</i> → <i>the day before, the previous day</i>	<i>two days ago</i> → <i>two days before</i>
<i>tomorrow</i> → <i>the next/following day</i>	<i>here</i> → <i>there</i>
<i>this week</i> → <i>that week</i>	<i>come</i> → <i>go</i>

- W mowie zależnej **zaimki** i **przymiotniki dzierżawcze** zmieniają się zgodnie z sensem przytaczanej wypowiedzi.
Tim said, "I will help you." – Tim said (that) he would help me.
- Formy czasownika w przytaczanej wypowiedzi nie zmieniamy, jeżeli czasownik wprowadzający występuje w czasie teraźniejszym lub przyszłym. *The weather report says, "It will be sunny."*
The weather report says (that) it will be sunny.
- Forma czasownika w przytaczanej wypowiedzi **nie musi się zmienić**, jeżeli wypowiedź wyraża **prawdę ogólną** lub **prawo przyrody**.
She said, "It's cold in Antarctica."
She said (that) it is/was cold in Antarctica.

1. Uzupełnij minidialogi właściwymi formami czasowników *say* lub *tell*.

- a) A: Is Brian coming to the wedding?
B: No. Kate me that he went away on business.
- b) A: Why don't you trust Steve?
B: I think he's dishonest. He is always lies.
- c) A: What happened to Sarah yesterday?
B: I don't know. She that she had to leave work and go home.
- d) A: My grandfather used to stories about the war when we were young.
B: How interesting!
- e) A: Has Meg gone to Italy with her cousins?
B: No, Sally that she had gone to Spain with her best friend, instead.
- f) A: John is a very polite boy. He always 'please' and 'thank you'.
B: You're right! He has good manners.

2. Uzupełnij zdania w mowie zależnej czasownikami w odpowiedniej formie i wyrażeniami z listy.

the week after two days before the previous day the week before then

- a) "I donated some clothes to charity **yesterday**," said Veronica.
Veronica said (that) she some clothes to charity
- b) "Richard will go to France **next week**," Lewis told me.
Lewis told me (that) Richard to France
- c) "I am working on my school project **now**," said Alan.
Alan said (that) he on his school project
- d) "Mum watered the plants **last week**," John told us.
John told us (that) Mum the plants
- e) "Mr Norman took the rubbish to the recycling centre **two days ago**," said Sue.
Sue said that Mr Norman the rubbish to the recycling centre

3. Przekształć podane zdania na zdania w mowie zależnej.

- a) "I am not afraid of spiders," said Jim.
Jim said (that) afraid of spiders.
- b) "He is playing basketball now," Harry's mum told me.
His mum told me that basketball
- c) "They have gone away on holiday," their neighbour told Kelly.
The neighbour told Kelly that away on holiday.
- d) The teacher says, "Normal body temperature is 98.6°F."
The teacher says that normal 98.6°F.
- e) "The sun rises in the east," the teacher told the students.
The teacher told the students that in the east.
- f) "I will call you tomorrow," she said.
She said that me the day.
- g) "Helen and Cathy have already read the book," said Miss Brown.
Miss Brown said that read the book.
- h) Joe says, "I have a headache."
Joe says that
- i) "I borrowed some money from my sister," she said to us.
She told us that some money from her sister.
- j) "I'll be late tonight," Mark said to Kate.
Mark told Kate that
- k) "We can go now," Pat said.
Pat said that
- l) "I feel very tired," Anna said.
Anna said that
- m) "I enjoy life in LA very much," she said to us.
She told us that in LA very much.

n) "I saw the girl that moved in next door last night," Lea told her sister.

Lea told her sister that the girl that had moved in next door the night.

Pytania w mowie zależnej

Relacjonując pytania w mowie zależnej, używamy na ogół czasowników wprowadzających, takich jak: *ask, inquire, wonder* lub wyrażenia *want to know*.

- Jeśli pytanie w mowie niezależnej rozpoczyna się od zaimka pytającego: *who, where, how, when, what, why* itp., to w mowie zależnej zdanie podrzędne wyrażające to pytanie rozpoczyna się od tego samego zaimka.

Mowa niezależna: *Jim asked, "Where are you going?"*

Mowa zależna: *Jim asked where I was going.*

- Jeśli pytanie w mowie niezależnej rozpoczyna się od czasownika posiłkowego (*be, do, have* itd.) lub modalnego (*can, may* itd.), to pytanie w mowie zależnej rozpoczyna się od słowa *if* lub *whether*.

Mowa niezależna: *"Do you speak English?" she asked.*

Mowa zależna: *She asked me if I spoke English.*

- W przytaczanych pytaniach w mowie zależnej czasownik występuje w formie twierdzącej. Pomijamy przy tym znak zapytania i wyrażenia takie jak: *please, well* lub *oh*. Pozostałe zasady dotyczące zmiany czasu gramatycznego, zaimków i określeń czasu są takie same jak w przypadku zdań oznajmujących.

Mowa niezależna: *"Can you turn on the radio, please?" Alice asked me.*

Mowa zależna: *Alice asked me if/whether I could turn on the radio.*

Rozkazy i polecenia w mowie zależnej

Relacjonując polecenia w mowie zależnej, używamy następującej konstrukcji:

order/tell + dopełnienie + (*not*) *bezokolicznik z to*.

Mowa niezależna: *"Shut the door!" she said to him.*

Mowa zależna: *She ordered him to shut the door.*

Mowa niezależna: *"Don't shout at me!" she said to me.*

Mowa zależna: *She told me not to shout at her.*

4. Przekształć podane polecenia na zdania w mowie zależnej tak, jak podano w przykładzie.

a) "Add more flour," Mr Smith said to her.

b) "Be quiet!" the teacher said to the students.

c) "Don't throw away the magazines," he said to me.

d) "Fill up the empty bottles," she said to me.

e) "Help us raise funds for the homeless," they said to us.

f) "Go to your room!" Mrs Green said to Peter.

g) "Don't be late," she said to us.

5. Przepisz podane zdania, przekształcając je na zdania w mowie zależnej.

- a) "Are you coming with us?" Mary asked me.
- b) "I didn't know anybody," he said.
- c) "Did you meet Peter?" he asked.
- d) "Don't say a word," he said to me.
- e) "I hope I'll be back on time," he said.
- f) "We can't come with you," he said.
- g) "Do you play tennis?" Laura asked me.
- h) "Jack is fun to be with," Peter said.
- i) "Which film did you go to?" Bill asked.
- j) "How was your first day at school, Andy?" Bill asked.

Pytania pośrednie

Pytań pośrednich używamy, aby uprzejmie poprosić o radę lub informację. Zazwyczaj stosujemy je po następujących wyrażeniach: *Could you tell me ... ? / Do you know ... ? / Have you got any idea ... ? / I wonder ... / I'd like to know ...* itp., a dalsza część zdania ma szyk zdania oznajmującego. Jeśli w pytaniu bezpośrednim nie występuje zaimek pytający (*who, what, where* itp.), wtedy pytanie pośrednie zaczyna się od *if* lub *whether*.
"Who is she?" → He wants to know who she is.
"Is Anna from Poland?" → He wants to know if Anna is from Poland.

6. Przekształć podane pytania bezpośrednie na pytania pośrednie tak, jak podano w przykładzie.

- a) "Where is Paul?"
He wonders
- b) "Can Sue drive a car?"
He wonders
- c) "Have you seen Paul?"
Could you?
- d) "What time did they leave?"
Have you got any?
- e) "Is he still at work?"
Do you know?
- f) "When does the train leave?"
I'd like